



Ressenya

Com s'aprenen les llengües en secundària

GARCIA VIDAL, P.
Catarroja. Perifèric Edicions, 2018



Aquest llibre es proposa millorar la pràctica educativa per tal de facilitar l'aprenentatge i l'adquisició d'una llengua, cosa que comporta plantejar-se l'atenció a les creences de l'alumnat sobre com s'aprenen millor les llengües a partir de la seua experiència a les aules. Per tal de promoure una educació plurilingüe i intercultural adequada, cal treballar la sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural.

L'estudi de les creences sobre l'aprenentatge de llengües s'ha

fet habitualment sobre la perspectiva del professorat. No obstant això, la visió de l'alumnat pot ser fonamental per comprendre i aprofundir en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les llengües en un context plurilingüe.

A l'aula, sota una normalitat aparent, l'alumnat aprèn i el docent ensenya, però, si hi aprofundim, seguint la metàfora de l'escull de coral (*coral gardens*), de Breen (1986), sota la calma aparent de la superfície, la complexitat de la vida és immensa: hi trobem una varietat de creences que manifesten la gran diversitat de continguts, maneres d'ensenyar i d'aprendre que configuren la «cultura de l'aula» i que determinen l'aprenentatge de les llengües.

L'autora realitza un estudi etnogràfic amb l'alumnat de dues classes de quart de secundària mitjançant la implementació d'una seqüència didàctica (SD), amb l'objectiu de fer emergir les creences dels estudiants sobre com aprenen millor les llengües. Aquesta qüestió és especialment significativa atesa la situació de contacte lingüístic entre el català i el castellà i les conseqüències sociolingüístiques que se'n deriven, com és el cas de la diglòssia i de la substitució lingüística al País Valencià.

El treball està estructurat en quatre capítols. El primer caracteritza el terme *creences* referit a l'aprenentatge de llengües, segons les diferents escoles i tradicions (*representacions, actituds, motivacions, sabers*) i inclou un repàs a les recerques al voltant de les creences dels professors i dels estudiants respecte a l'ensenyament-aprenentatge de les llengües.

Les creences són valoratives i condicionen l'actitud de l'alumnat cap a estratègies diferents d'aprenentatge, poden ser inconscients i és possible que no afloren a la superfície, per la qual cosa resulta fonamental reflexionar amb els estudiants sobre les seues creences perquè siguin conscients de com poden influir en el seu aprenentatge.

El segon capítol presenta les teories principals i els models sobre l'adquisició de llengües; els plantejaments de la didàctica de la llengua sobre les metodologies principals d'ensenyament de les diferents llengües; el Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR), que estableix les bases d'un sistema europeu d'aprenentatge i avaluació de segones llengües, i el peculiar cas de l'ensenyament del català al País Valencià des de l'aprovació de la Llei d'ús i ensenyament del

valencià (LUEV, 1983). L'autora hi descriu els mètodes principals de formació emprats en el nostre context, on es contempla l'ensenyament en tres llengües: habitualment el castellà com a L1, el català com a L2 i generalment l'anglès com a LE.

El tercer capítol explica la investigació duta a terme, el context en el qual es va realitzar, el perfil dels qui hi van participar, el disseny de la SD, la implementació i la recollida de dades posteriors, a partir de les quals s'identifiquen les creences al voltant de l'ensenyament-aprenentatge de les diferents llengües que apareixen en les produccions realitzades i en la interacció entre l'alumnat. S'hi analitza el que diuen els alumnes respecte a com aprenen les llengües a l'aula, en el cas del català, el castellà i l'anglès, i quines són les diferències i les coincidències en les metodologies emprades en cadascuna.

L'últim capítol mostra les conclusions de l'anàlisi sobre les creences de l'alumnat de secundària referides als continguts i als factors que incideixen en l'aprenentatge de les llengües, els perfils metodològics observats sobre l'ensenyament-aprenentatge de les diferents llengües d'estudi i les possibles

implicacions didàctiques que se'n deriven.

La realització d'estudis qualitatius, com el que es presenta en aquest llibre, resulta interessant per tal de conèixer la realitat del que està passant a les aules pel que fa a les metodologies d'ensenyament o la integració de llengües. Com assenyalava l'autora, conèixer les creences dels estudiants sobre els continguts i les maneres d'ensenyar i d'aprendre que configuren la cultura de l'aula permet avançar en l'ensenyament, revisar les pràctiques de classe i preveure futures recerques per a continuar avançant en la didàctica de les llengües.

Pel que fa a l'autora, Pilar Garcia Vidal és professora de secundària, doctora en Didàctica de la Llengua i la Literatura i professora associada del departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de València. Autora de publicacions i materials didàctics per a l'ensenyament de la llengua i la literatura, forma part del grup de recerca GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües) de la Universitat de València.

Àlicia Martí Climent
Alicia.Marti@uv.es

Crònica

XVI Taller Nacional per a la Transformació de la Formació Docent en Llenguatge



Del 10 al 13 d'octubre de 2018 es va celebrar, a la Universitat de l'Amazònia (Florència, Colòmbia), el XVI Taller Nacional per a la Transformació de la Formació Docent en Llenguatge.

L'any 1996 es va fundar, a Temuco (Xile), la Xarxa Llatinoamericana per a la Transformació de la Formació Docent en Llenguatge, amb l'impuls de la investigadora francesa Josette Jolibert i el suport de la UNESCO. L'any 1998 un grup de docents de Colòmbia d'educació bàsica i d'educació